

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr. Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr. Nyilttéri közlemények minden petit sora 50-kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adhatók.

Szélcsend.

Debreczen, szeptember 1.

(—a.) A politikai életben csaknem teljes szélcsend uralkodik. Ha a kedves horvát testvérek nem fenekednének Magyarországra, akkor belpolitikáról most nem is írhatnának a magyar lapok. A külföldi politikai élet is kevés anyagot szolgáltat a lapoknak. Az orosz-francia barátkozáson, a török szultán jubileumán kívül alig van említésre méltó esemény, kivéve Dél-Amerikát, mely folyton háborog, hol a chilei felkelők éppen most verték meg Balmaceda elnök hadait.

Sajátságos tünet, hogy míg más években július és augusztus hónapok képezik az ugynevezett »holt idényt«, addig ez évben a holt idény szeptember hóra esik. Magyarországon legalább pezsgő politikai élet volt július hóban és augusztus elején, a közigazgatási vita az egész ország érdeklődését lekötötte, míg most teljes szélcsend uralkodik.

A miniszterek — különösen Szapáry — kapott sebeiket gyógyítgatják, a képviselők szétesztek, hogy kipihenjék a nagy harc fáradságait s míg az önkormányzat hívei a kivívott diadal után még több reménnyel tekintenek a jövőbe, addig a kormánypárt, mely óriási többsége daczára csufos vereséget szenvedett, el van csüggedve és le van hangolva. De elátszólagos szélcsend nagy viharokat rejt méhében. Egy parányi fuvallom elegendő arra, hogy elemi erővel kitörjön a vihar. Vannak is olyan jelen-

ségek, melyek azt mutatják, hogy a szélcsend nem sokáig fog tartani s a lezajlott harcznál még hevesebb harcok várakoznak reánk.

Ott van mindjárt a hadügyminiszter követelése. A Danaidák hordaja még mindig nem telt meg s újabb milliákat akar elnyelni. A hadügyminiszter rákölténé a hadsereg a Dárius kincsét s még akkor is azt mondaná, hogy a főszerelés nem teljes, a hadsereg nincs harcalképes állapotban. Egyhamar ki se lehetne számítani, hogy a monarchia népei mennyit áldoztak már a hadseregnek, de minden áldozat kevésnek bizonyult, a hadügyminiszter ismét vagy 20 millió több költséget fog kérni, azaz nem kérni, hanem követelni.

Hát eddig mire költötték azokat a rengeteg milliákat, melyeket a delegációk megszavaztak, ha a monarchia hadi szervezete még mindig kiegészítésre, pótlásokra szorul? Folyton emelték a hadsereg létszámát s azt mondják, hogy e létszám még mindig nem elegendő! Ma már — a népfölkelés behozatalával — annyi katonája van a monarchiának, hogy háboru esetén egy negyed részét se fogja tudni mozgósítani, mire való tehát a létszám-emelés s a véderő kiterjesztése?

Itt az ideje már annak, hogy a monarchia népei egyértelműleg tagadják meg a hadügyminiszter túlzott követeléseit, mert ugyan mit értünk vele, ha a véradó terhei alatt már a béke idején összeroskadunk?!

A belpolitikai kérdés szintén erősen vajudik. Szapáry, ki közigazgatási javaslalával megbukott, ki képtelennek bizonyította magát a kormányzásra, nem állhat többé a nemzet élén. Ha önszántából nem akar távozni: kényszerítse rá a képviselőház. Ne adjon neki költségségvetést s távozni lesz kénytelen!

Uj erőkre, uj emberekre, uj eszmékre van a nemzetnek szüksége. Teljes fordulatnak kell beállani a belpolitikai téren, mert a jelenlegi irányzat a nemzetet romlásba viszi. Érti mindenki a változás, a fordulat szükségét s azért a jelenlegi szélcsendet mindenki ugy tekintti, mint a bekövetkezendő harcok előjelét, mert mindenki tudja, hogy a fergeget szélcsend szokta megelőzni!

Ki kezdi a háborút? A háborúról a müncheni »Allg. Ztg.« a következőképpen nyilatkozik: »Négy hét mulva egészen lecsillapul az a nagy oroszbarát láрма a francziák nál s mi nagyon ajánljuk olvasóinknak: legyenek meggyőződve, hogy az első ágyúlövést nem Franciaország fogja megenni, bármily tulságosan is izgatott is néha a hangulat. A francziák nagyon is érthetően elárulták, hogy az oroszok segítsége nélkül semmire sem képesek s hogy a hadi akcióban Oroszországtól várják a kezdeményezést. Az első orosz ágyú előrdülése kétségtelenül hatalmas visszhangot keltene a Vogézek nyugoti részén, de a jeladás nélkül a köztársaság vezérferfi az azt fogják szem előtt tartani, hogy a mit a háborus kalandnál kockára tesznek, az — akár jóra, akár rosszra dőljön sorsuk — maga a köztársaság volna. S ez a legjobb biztosíték arra, hogy az uralkodó körök nem engedik magukat terrorizálni a kamara sovén kisebbsége által.«

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Üti napló.

Páris-schweiczi ut.

I.

Hatan valánk: Dr. S. feleséggestül, K. E. fiával A.-val és e sorok írója feleséggestül, kiket jó barátai azzal bocsátottak útra, hogy minek megyünk ilyen nagy útra nyár közepén, és most 1891-ben, mely esztendő par excellence a vasuti szerencsétlenségek esztendeje. Megszívvelve ugyan a nemes szándéku figyelmeztetést, mi, mint a népnek egyszerű napszamosai, még is megindultunk július 27-én a reggeli gyorsvonaton, mert munkaszünet lévén, nem a törvényadta, hanem a természetadta munkaszünet, a mennyiben egyrészt a nyári hónapokban rendszeren dühöng az egészség minálunk, másrészt kevésbé van lakadalmazó kedvben népünk, mely körülmény K. E. barátunknak utrakelését elősegítette, végre bizván a jó szerencsében, hogy vagy előttünk vagy utánunk ütköznek össze a robogó vonatok, de meg elfogadván Kalvin tanát a praedestinációról, (bár lutheranus is volt közöttünk) nem volt okunk az aggodalomra.

Közüti jegyünk, összeállítva a helybeli menetjegy-irodában, meg volt, külföldi utlevelünk szinte meg volt, így tehát akadály nélkül mehettünk a Basahalmán tul. Csak K. E. barátunknak kellett egy napot Budapesten vesztegetni, hogy egyrészt utlevelét megkapja, másrészt engedélyt nyerjen, hogy fia, a ki a Ferencz József internatus növendéke, egyenruhában utazhassék.

Ezen késedelem folytán abban állapotunk meg, hogy vagy Münchenben, vagy Strassburgban találkozunk újból, nem remélt akadály esetén pedig Párisban Hotel Blondelben.

Az első stáció nagyon hosszúra nyult. Július 28-án reggel 1/2 6 órakor szálltunk ki a vonatról zsibbadt tagokkal München előtt, a prieni állomáson, hogy boldogult II. Lajos bajor király legszebb művét, a chiemsee-i nyaralóját, megtekintsük. Negy nyaralót építettett II. Lajos, a chiemsee-i volt a legutolsó, de egyszersmind a legpazarabb fényvel berendezett. Akkor már beteg volt a király, a pénz telt marokkal szórta: itt már a nagyzás, a tulbecsülés nyilvánult, mert ekkor felülemelkedni akart még a hatalmas XIV. Lajos francia ki-

rályon is. De megtört lelke, és elfogyott pénze, ezért maradt bevégzetlen a remek palota.

Sok látogatója van ezen és a többi műizléssel berendezett királyi nyaralóknak, temérdek pénz folyik be a belépti-dijakból, itten három marka személyenként, a többi kastelyokba csekélyebb belépti-dij mellett lehet bejutni. A befolyt pénzeket részben az adósság törlesztésére, részben a bevégzetlen művek kiépítésére és kiegészítésére fordítják.

Regényes szigeten fekszik ezen nyaraló, neve Herrenchiemsee. A prieni állomástól közuti vasut vezet a hasonnevű tó partjára, a chiemsee-i tóhoz, innen gőzhajó szállítja az utasokat a szigetre, a hol rövid gyalogut vezet a palotához. Az épület külseje, a kert, a hatalmas vízmedencék, a palota belseje, diszítése, szóval minden a versailles-i királyi lakra és környékére emlékeztetnek.

A lépcsőház pazar fénye felcsigázza a látogató kíváncsiságát, és lépcsőről-lépcsőre fokozódik nemcsak a figyelem, hanem a látottak gazdagsága műbecseselel bíró dolgokban. Maga a párját ritkító fényvel ékített halószoba, melyben a szerencsétlen ifju király egyszer sem halt, több mint két millió márkába került. Ezzel

A szabadságharcz kiáltványából.

A szabadságharcz- emlékek kiállításának gazdag okmánytárából közöljük az, alábbi proklamációkat, melyek a muszka invázió hírének hatása alatt keletkeztek.

Az első kiáltvány következőleg hangzik:

Szabadságharczunkat veszély fenyegeti!

Egy szó hangzik most hazánk bércein-völgyein keresztül, egy hang rezg minden honfi, minden honleány ajkán, egy hang tölti be a levegőt, a szíveket: »Jönnek a barbárok!»

S hangzik hatalmasan, szivrendítve, miként hangzott Attica térein, midőn először taposta a perzsa zsarnok tengernyi serege; miként hangzott Róma halmain, midőn a vad gallok fektelen árja minden gátat törni, minden ellenállást nevetni látszott; miként hangzott Helvézia bércein, midőn Merész Károly fény és dicsőségben uszó lovagserege tiporni jött a világ legcsendesebb népének ártatlan szabadságát; miként hangzott Anglia partjain, midőn a spanyol »meggyőzhetlen armádia« vitorlái a tenger színet halottlepeként borították.

Nem felelem, nem kétségbeesés hangja az, nem kell annak lenni, nem lehet az. A magyar nemzet, melynek védői egész Európa bámulására keleten és nyugaton, éjszakon és délen lobogtatták a szabadság és győzelem zászlóit, bizhatik erejében, ügye szentségében s fiaii bátorságában; ki annyi ellent ledöntött, nem félhet az új ellenségtől, ki annyi viharral daczolt, nem lehet gyáva.

Min tört meg a perzsa világur tengernyi zsoldoshada? min a dühös gallok fektelen árja? min a merész burgundi vas serege s büszkesége? min a meggyőzhetlen armádia árbozereje? — Egy nép elszántságán.

Ily nagy elszántság hangja rengjen hazánk bércein, hangozzék minden ajkon, rezgje át a szívek hurjait!

Midőn a nagy Napnak csillaga hanyatlott, a perzsa császár 300,000 zsoldosa egy maroknyi polgárhad előtt mind szélnek futott; a gallok saskaserege arany helyett vassal fogadtatván, szét volt tiporva; a svájci nép mellei utat törtek a szabadságnak, s a büszke fejedelem és büszke lovagjai vérben fetrengtek; a sza-

badság vitorlái lobogtak, a szabadság szele futt — s a meggyőzhetlen armádia nem volt. Győzni vagy halni — ez a szabad népek jellegéje, a győzelem varázsszava.

Nézzünk saját multunkra! Nem a Hunyudiak, Dobók és Rakóciak messzetűnt idejére, hanem ayon korra, mely kormányzóink s vezéreink neveit a csillagok közé szötte. Hova lettek a hiu Jellachics, a város-romboló Windischgrätz bérenczhadai? hova Welden és Wohlgemuth olasz vértől párolgó habérjai? Hova az osztrák császárok százados hatalma?

— Szétporlottak a magyar nemzet elszántságának szikláján. Az új ellenség nem gyakorlottabb, nem bátrabb annál, kit hadaink letiportak; a seregek, melyek ellenünk küldetnek, nem számosabbak, mint szabadságunk lelkes védői; vezereik hirtelen elhalványul azon nevek fényénél, melyeket győzelmeink lapjai halhatatlanítanak; a félelem, melyet vadságuk költ, gyengébb azon gyűlöletnél, melyet Európa minden ajku, minden vallású népei a szabadság gyilkosai iránt éreznek.

Kicsiny, de bátor volt a had, mely Athén népét segíté Marathon napján; bátrabb a haza spártai ifjusága, mely a szabadság mellett vérzik és győz! S a szolgaseregek körül és mögöttük fenyegetve lebeg a szaggatott Lengyelhon szelleme, mely bosszút liheg és állandó Varsó, Krakó és Lemberg hóhérait! Philippinél találkozni fognak.

Kicsiny volt az ifjak serege, mely szabadságunk ifju csemetéjét vérrel öntözté; ez most a viharok közben erős árbozcza nőtt, melyen győzelem és dicsőség lobogója leng; az pedig oly erős hadda, mely hajónkat minden vészek daczára a béke s boldogság révpartjához viendi. Azért ne ijesszenek a tornyosuló fellegek.

A mely nép a szabadságért halni kész, az élni fog.

Jöjjenek a barbárok! elvárjuk.

Bpest, június 27-én, 1849.

*

A második kiáltvány, egy hónappal későbből keltezve, már fegyverre szólítja a népet. Ez így hangzik:

Jön a muszka — fegyverre, hadd vesszen el!

Jön a muszka, jön a világ legnagyobb

zsarnokának fektelen népe, a magyar nép földére.

Rablás, pusztítás, vérlázító erőszak első lépéseinek nyomai.

Jön az isten legáldottabb földjére, mely boldognak teremtett, hogy hasonlóvá tegye saját országa sivatagjához.

Isten kerje az ország előtte, megette pusztaság, melyből az élet eltűnt.

Jön aratni, hol a magyar nép vetett, szüretelni, hol a magyar nép szőlőtökét ültetett s ápolgatott.

Jön rabolni, gyilkolni, nőket fertőztetni a császár parancsára.

Jön fiainkat anyjuk öléből kiragadni, hogy a zsarnok zászlói alatt szülőik, testvéreik s hazájuk hóhéraiként szolgáljanak.

Jön szabadságunkat megsemmisíteni, annyi vérrel, annyi gyötrellemmel, annyi dicsőséggel kivított szabadságunkat, hogy újra rabjai legyünk egy hitszegő, méregkeverő, vértől párolgó uralkodóháznak, mely kiirtásunkat a pokolnak esküdte.

De hála Istennek! még nem tompult el a magyar huszár kardja, a magyar honvéd szuronya, mely győzelemről győzelemre haladva, Ausztria legrettenetesebb hadát semmivé tette; még nem hült el a magyar nép lángoló lelkesedése, mely annyi nyilt és titkos ellenséget legyőzött, annyi hóhért és árulót letiport.

Hadd jöjjön a muszka is, hadd telje ő is sirját a zsarnok-vesztő földön!

Az új ellenség nem félelmesebb annál, a mit ifju hadaink porrá zúztak; a vész, mely hazánkat most környezi, kisebb annál, mely a mult évben a készületlen, alvó népet meglepte.

Hadd jöjjön a muszka, hadaink, népünk várják.

De ismerjük harcunk s veszélyünk nagyságát.

A királyi zsarnokság, miután régi fegyverei: ámtás, szenteskedés, hitszegés eltompultak, ujakat keres a vadságban, embertelenségben és vérontásban. Kiirtani akar minden műveltséget, lelkesedést, tudományt és erényt, hogy a csendben elvadult, baromi szolganépen uralkodhassék. Szövetkezett a vad muszakkal, miként szövetkezett a vad ráczokkal, szerbekkel és oláhokkal a magyar nemzet kiirtására.

szomszédos a kevésbé drága, de szintén izléssel díszített valódi hálószoba, a hol a király tizenötösör megpihent. Fénypontja az egésznek a tükörterem, mely a versailles-i nagyságra és bájos díszre nézve felülmúlja, a hol a király 2500 gyertya-lángot háromszor gyújtatott fel egy magának; említésre méltó továbbá a fürdőszoba, tágas terem, a hol a falak ékítése, habok hullámzása összefolyik a hatalmas medence vizével, végre az ebédlő a melynek sülyesztő asztala mellett a király egyedül étkezett. Mert hiszen tudjuk róla, hogy különöcségénél fogva nemcsak ebédelni ült egyedül, hanem egymagának játszott a színpadon a legjobb színész-társulat, ő maga nézte és egy maga tapsolt.

A látottak különböző hatást tettek társainkra, egyben azonban megegyeztek, az ámulat, az elismerés egyforma volt. Rajtam az ámulat mellett a fájó érzés bizonyos neme vett erőt, mert azt láttam, hogy a milliók elpazarlása, jeles művészek teremtő ereje frivol utáztatásra voltak kárhoztatva. A törpe bajor, a hatalmas franciaival kelt versenyre. — Mint említém, az egész colossális mű Versailles másolata. A másolási mania annyira ragadta II. Lajost, hogy még a híres francia csataképeket is átültette. Mit keresnek itten a francia dicsőséget hirdető csata-

képek, a melyek XIV. Lajos és I. Napoleon hőstetteit ábrázolják? Ismeretes dolog, hogy XIV. Lajos, a francziák Nagy Lajosa, foglalta el Elzász és Lotharingiát. Ezen két tartományt csak kétszáz évvel később, 1870-ben hódították vissza a németek, a mely hódításnak keserű levét mi is isszuk, a többi európai népekkel együtt, ennek köszönhetjük a folytonos fegyverkezést, az állandó hadi készületet és a szomorú francia-orosz barátságot.

Visszatérve a chiemsee-i palotához, megemlítem, hogy az előtte elterülő hatalmas víz-medencék most elhagyatottak, fű és sás nő bennök, viznek semmi nyoma. II. Lajos annyira kiűrtette a királyi pénztárat, annyi adósságot halmozott össze, hogy míg ezeket nem törlesztik, nincsen pénz a vízművek és szökőkutak mozgatására.

Kellemetlen hatással van továbbá a szemlélőre azon jelenség, hogy díszített teremből, pompás freskókkal ellátott tornácok, szobákból kilépve, be nem végzett épületrészekhez jut, falépcsőkön, deszkákon áthaladva, mezitelen, vakolatlan falak mellett menve, ismét félig, vagy egészen kész épületrészeket lát. — Egy szóval még sok millió márkára van szüksége a jövődöbéli bajor uralkodónak, sok jóaka-

ratra és műizlésre, míg a megkezdett munkát illő harmoniában bevégezheti.

Münchenbe július 28-án d. u. 5 órakor érkezünk. Szállás Hotel Bellevue. Még az nap megnéztük München legszebb utcáját, a Maximilian-Strassét, a mely figyelemre méltó nemcsak díszes épületeinél fogva, hanem főképen cottage-rendszerénél fogva, magában álló díszes kerttel, szőnyeg-virágágyakkal körülvett paloták utcája ez, a milyen utcákból kellene közegészségi szempontból minden várost összeállítani. Ezen utca végén folyik az Isar folyó, a hidon túl emelkedik a fényes Maximilianum, középület gazdag мүкínsekkel, a hol egyszerűsmind közhivatalra pályázók nyerik kiképeztesüket.

Másnap július 29-én kocsin jártuk be a várost, hogy kevés idő alatt mindazt, a mit csak lehet, megtekinthessünk. Így sorba jártuk az árucarnokot, köztemetőt, halottas házat, a Glyptothekát, ő és új Pinakothekát, a királyi palota belső termeit a szép miebelungeni freskókkal, a Bavariát, melynek fejében négyen kényelmesen helyet foglaltunk. — A Bavaria ugyanis kolossális női szobor, mely óriási méretei mellett is összhangzatos remek mű. —

Küzdenünk kell nem csak jogaink és szabadságunkért, hanem létünk- és életünkért.

S nemcsak magunkért, hanem más népekért is küzdünk. Ott van a lengyel, ki velünk vérezik és győz s győzelmünkől legyilkolt hona feltámadását várja; ott az olasz, ki velünk együtt legnemesebb verét ontja a szabadsággért; ott a német, ki velünk küzd és bosszút áll Bécsnek császári hóhérjain.

Nagyszerű e harc, mert az egyesült népek harca a világnak egyesült zsarnoksága ellen.

Magyar nép! mutasd meg a világnak, hogy méltó vagy ilyen harc élén állni, hogy méltó vagy a világ szabadságát kivívni.

Magyar nép! kelj fel egész törhetlen erőddel, s ellenségedet veszni fog.

Magyar nép! mutasd meg az ellenségnek, hogy méltó vagy hadaidhoz, melyek Szolnokon, Sarlón, Budán s Erdély szent földjén győztek, s ő veszni fog.

Magyar nép! segítsd, előzd meg hadaidat az ellenség keresésében s üldözésében, s ő veszni fog.

Magyar nép! mutasd meg az ellenségnek, hogy neked nem kell pánccél, nem kell kard; hogy mellel, karral véded a hazát s ő veszni fog.

Magyar nép! mutasd meg az ellenségnek, hogy a magyar ember kezében a kasza, a csép, a dorong többet ér a gyáva bérsoldos puszkájánál s ő veszni fog. Magyar nép! mutasd meg az ellenségnek, hogy miként véredet, úgy vagyondat sem kiméled a hazáért; hogy házat, csürödöt inkább a lángoknak adod át, mintsem neki; lovadat, marhádat inkább elhajtod, mintsem használatára engedjed! s ő veszni fog!

Magyar nép! mutasd meg az ellenségnek, hogy te vagy e honnak fia, hogy neked minden bokor, minden halom sáncz, mely megett halál vár reája; az erdő, a bércz erősség, melyből soha ki nem ver, minden nyom ut, melyen titokban hirt viszesz a tiednek minden mozgásáról, hogy ő itt idegen, hogy nincs utja, sem hidja, sem töltése, melyet éjjel el nem ronthat, hogy nincs nyugta sem éjjel sem nappal — s ő veszni fog.

Magyar nép! mutasd meg az ellenségnek, hogy ellensége vagy, hogy irányában nincs tör-

vény, nincs igazság, nincs irgalom, — hogy minden szem halálát lesi, hogy minden gondolatod vesztén jár, hogy szived minden lüktetése átok a zsarnokokra s szolgákra — s ő veszni fog.

Magyar nép! mutasd meg a világnak, hogy méltó vagy a szabadságért elvérzett fiadhoz — s győzni fogsz.

A pokol ellened, veled az isten — győzni fogsz!

Hadd jöjjön a muszka, jöjjön és vesszen!
Budapest, július 26-án 1849.

BELFÖLD.

Az osztrák-magyar monarchia és Szerbia között sürgősen elintézendő diplomáciai kérdést teremtett a fehértemplomi fegyenczek szerb részről történt letartóztatása. Ugyanis Pallavicini őrnagy és királyi ügyvivő, ki Thömmel követet helyettesíti, hosszabban értekezett Georgievicz szerb külügyminiszterrel a fehértemplomi raboknak a szerb dunai községek lakosai által történt elfogatása tárgyában. Pallavicini őrnagy Kálnoky külügyminiszter nevében visszautasította a Szerbia által, a szóban levő sziget tekintetében, emelt birtoklási czímet, mely állítólag Milos fejedelemtől származik és ebben a tekintetben hivatkozott a berlini szerződésre, melynek értelmében az összes dunai szigetek Magyarország tulajdonai. Politikai ügyvivőnk egyuttal erélyesen sürgette a kártérítést és ismételt a legnagyobb nyomatékkal követelte a bűnösöknek rögtöni szigorú megbüntetését.

Csehek a magyar tengerparton. Fiuméből jelentik, hogy az ottani Starcevic-pártiak a zagrabi kiállításra menő cseh vendégeket fel fogják hívni, hogy látogassák meg a horvát-magyar tengerpartot és jöjjenek Fiuméba, a hol persze zajos tüntetésekkel akarják a csehek fogadni.

Széchenyi szobra. A Svábhegyen szobrot emeltek Széchenyi István grófnak és ezt a szobrot vasárnap leplezték le előkelő nagy közönség jelenlétében, mely között ott volt koszorú irónk Jókai Mór is. Rövid idő óta immáron a harmadik szobor leplezése történt meg a Svábhegyen. Széles, faragott kövekből összerakott fülke előtt, melyet Kauser József tervezett, áll a legnagyobb magyar mellszobra. Strobl tanár készítette és Széchenyi Béla gróf úgy nyilatkozott, hogy a hasonlatosság csodálatos. Az ünnepély azzal kezdődött meg, hogy kis leányok elénekelték a himnuszt. Ezután Mészáros kir. tanácsos lépett elő. Széchenyit dicsőítette s mikor e szavakat mondta: »Hirdessek dicsőségét bér-

czek és völgyek annak, a ki kimerte mondani, hogy »Magyarország nem volt, hanem lesz! — hirdesse azt, — hogy ihletszerű jóslata teljesült, mert Magyarország van — minden magyar szív, s mint legszerényebb emlék: ez a szobor,« lehullott a lepel és a közönség lelkes éljenzése közepette, láthatóvá lett a szép szobor. Majd Bercsényi Béla szavalt el néhány versszakot Arany Jánosnak »Széchenyi emlékezet« című verséből és Bischitz Dávidné néhány szó kíséretében a hölgyek koszorúját tette le a szoborra. Mészáros János ezután, ismét beszéd kíséretében, átadta a szobrot a fővárosnak, melynek nevében Ráth főpolgármester mondott köszönetet. A társaság ezután a disztribúcióra tartott. Az Eötvös nyaraló nagy termében terítettek a csaknem 200 főnyi vendégsereg számára.

KÜLFÖLD.

Büntetés egy Bismarck-szerenádért. A Kissingenben működő katonazenekar nemrég szerenádot adott Bismarck tiszteletére. A szerenád zajos tüntetésekre adott alkalmat a herceg mellett. A katonazenekart ezért távirati uton hívták vissza Kissingenből ezredéhez s a karmester, ki a szerenád rendezte, kemény dorgálást kapott.

Féltik a cárevicset. Koppenhágából, hol most a czári család tartózkodik, jelentik: Egy oroszul beszélő, tisztességesen öltözött, állítólag Russov Vladimir nevű uriember különösen sürgős kihallgatást kért a fredensburgi kastélyban a cárevicstől, azt adván elő, hogy egy birtokot akarna neki eladni. Obolenszky herceg, a főszertartásmester, elutasította kérésével és le is tartóztatta az ismeretlen, később azonban szabadlábra helyezték, mert igazolói iratait rendben találták.

A prsemyzli erődítési munkálatokat a jövő év elején kezdik meg. A közel harmadfél millióra rugó munkálatokat az osztrák erős konkurrenzia daczára Neuschloss Ödön és Marzell, valamint Wunsch Róbert budapesti czégek kapták meg.

Abdul Hamid szultán jubileuma. A szófiaai Bulgarié szultán trónraléptének évfordulója alkalmából lendületes hangon irt cikket közöl, melyben kiemeli Abdul Hamid szultán kiváló erejét, a 15 éves uralkodása alatt történt nagy haladást s a minden irányban létrehozott becses alkotásokat és hozzáteszi, hogy a bolgárok nagyon jól ismerik a szultán mérsékletét, jóakarátát és politikai gondolkodásának előkelőségét, melyek őt annyira kitüntetik. A cikk azzal az óhajjal végződik, hogy a szultán uralkodása még hosszú és boldog legyen.

Azután megnéztük az impozáns Ludvig-strasse végén álló diadalmi kaput. (Siegesthor.)

Délután 2 órakor gőz-közuti vasuton kimentünk Nymphenburgba, a királyi nyaralóba.

Itten a nyári lak, a kaszánya és a női internatus egy csoportban épült egymás mellett, a csinos és nagy francia park előtt. A fehér kötényű és kék ujjas leánykák, a kik részint alapítványos, részint fizetéses helyeket töltenek be, alapos kiképzést nyernek mindabban, a mi az általános műveltséghez, de meg a megélhetéshez szükséges. Ilyen intézet elkelne Magyarországon nem egy, de legalább tíz darab, akkor nem szorulnánk külföldi, francia és német nők importálására.

Innen a községben fekvő óriási népkertbe mentünk, a mely nemcsak Bajorország, de Németország legnagyobb mulató helye, a bécsi Wurstel-Präter mintájára berendezett szórakoztató és mulató dolgokkal bőségesen ellátva. — Magyar cigányzene, katona zenekar, énekesek, kávéház, vendéglő, aquarium, zoológikus kert, körforgó (Ringenspiel), vízszintes és függőlegesen forgó székekkel, falovakkal, csolnakokkal, levegő-pálya (Luftbahn) stb. stb. Egyik asszony utitárs biztatására ketten felültünk a Luftbáhnra, gép által hajtott, a leve-

gőben kifeszített két vassodronyon siklik két kis csolnak alakú kocsi, egyik az indulók, másik a visszatérők számára. Mint a telegraf-sodronyok, olyképen van a két vastag drót kifeszítve, de valamivel magasabban. Hossza körülbelül 150 méternyi. Ezen nyaktörő vállalkozás nem okozott bennünk semmi kárt. Hanem a mint kiszállottunk, két nő ült bele a kocsi, az egyik három éves kis lánykáját lenn hagyván. Alig értek a levegő-ut közepére, elszakadt a gépszij és a két női utas ég és föld között himbálva három negyed óráig rekedt a sodronyon félelmek közepette, az alól síró gyermek növelte anyja aggodalmát. Az ijedtségen kívül ezeknek sem történt egyéb bajok.

Hazamenet véletlenül a közuti vasut ugyanazon kocsiában ültünk a két megrémült nővel. Említették, hogy most voltak először Nymphenburgban, noha München vidékén laknak, most látogatták meg először a népkertet, de másodsor nem ülnének a levegő-utba. Ebben mi is egyetértettünk.

Este 8 órakor találkoztunk a már hazafelé tartó debreczeniekkel Z. L., Sz. M. és Gy. A.-val, a két utóbbi feleségestől, a kik három hetet töltöttek Schweiczban. A diszesen

berendezett és jó étkező helyiségben, Rest. Luitpold-ban volt e kellemes találkozás. A tapasztalt uti társaság, a Mont-Blanc alatt a Flégere-ig felhatolt, gyakorlati utasításokkal szolgált nekünk, melyeknek Helvétiaiban hasznát vettük.

Dr. Legányi.

Gondolatok.

Mi emberek anyagból állunk, melynek tömegébe igen mélyen merül a szellem és az embert a markolható jó mindig hatalmas megígézni, mint az, mit — ha jól megfontol — valódi jónak kell találnia.

Az öszfűrtök csak úgy érdemelnek tiszteletet, ha az aggastyán olyanokat mivel, mik fűrtjeihez illenek; ha pedig ifju tetteket követ el, még inkább nevétséges, mint az ifjak.

Az olyan ember, ki vénségében is úgy viseli magát, mint bármely feslett ifju, szintoly nevétséges, mint az a dobozó, a ki, midőn egész napot dőzsölésben töltött el, — este felé az égre vetve káprázó szemét, azt gondolja, hogy akkor jó fel a nap.

Ujdonságok.

* **Szeptember.** Bele-jutottunk a »berel végződő hónapokba, melyek fokként visznek bennünket a tél felé. Szeptember $\frac{2}{3}$ része a kalendárium szerint még nyár ugyan, de laikus szemmel szeptembert már ősznek tekintjük. Még a nyár pompája nem tűnt el, — még nyílnak a kertben az őszi virágok, még zöldel a nyárfa az ablak előtt, — de már azért minden azt hirdeti, hogy itt van az ősz, itt van újra! A lombnak nincs többé szép üde zöld színe, a virágnak kevesebb az illata, az erdőben elhallgat a madár. Csend üli a mezőt, mely aratók danájától visszhangzott s e méla esend eszünkbe juttatja, hogy a haldokló természet küszöbére léptünk. Szent küszöb ez: az elmulás, a halál mélységes titka avatta szentté. Megilletődve lépünk át, ajkunkon elhal a mosoly s szívünket elszorítja valami fájó, mégis édes érzélem. Megnyugtát bennünket azon hit, hogy a most hervadni kezdő táj ismét kiszől, a rétet ismét virágkoszoru ékíti, ha a tavasz tündére megjelen! Nincs örök enyészlet! Ezt sugja fülünkbe az őszi szellő; a halál nem elmulás, csak átváltozás. E hit emel föl bennünket az enyészlet nagy rejtélyével szemben s midőn őszi harmat után a taját hólepel fedi, szívünkben azon biztató hit eled: nem halt meg, csak alszik itt az élet! Még most híre sincs a zimankós időnek, szép, derült idő jár, enyhe, őszi napok, melyek kieslnak bennünket a szabadba, hol vékony ködfátyol borítja a messze láthatárt. A délibab halvány utánzata ez, mint a hogy szeptember halvány képmása a forró nyárnak. De az ősznek is van költészete, vidám, zajos ünnepe: a szüret, midőn daltól zengenek a kertek (a hegyeken az idén már nem szüretelnek) s a mit a szőlőből meghagyott a peronospóra: azt leszüretelnek s a jobb jövő reményében ürtik ki az új vinkot, melynek az enyhe szeptember adja meg a zamátját. Azért légy hát üdvözölve átlátszó kek egeddal, enyhe sugaraddal, finoman szőtt ködfátyollal, nyárnak visszhangja: s e p t e m b e r!

* **Városi menetjegy-iroda be-szüntetése.** A m. kir. államvasutaknak annak idején Debreczenben is felállított városi menetjegy irodája beszüntetett, működését aug. hóval befejezte. A nagyobb utazásoknál használni szokott csoportosítható szelvény-jegyeket az utazó közönség ezentúl a m. kir. államvasutaknak nagyváradi, vagy budapesti menetjegy-irodájában válthatja. (E hirt a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége közölte velünk, de mi igazán nem értjük, hogy miért kellett a debreczeni városi menetjegy-irodát beszüntetni s miért kell nekünk körutazási jegyekért Nagyváradhoz fordulnunk?! Szerk.)

* **Kossuth és a vészharang.** Borsodmegyéből írják: Aug. 24-én nagy társaság gyűlt össze Apátfalván. A társaság tagjai közt volt ifjabb Ábrányi Kornél, a kerület orsz. képviselője is. A vidám hangulatban lefolyt ebéd vége felé a társaság egyik tagja fölemelt, hogy ép Lajos napjának küszöbén vagyunk, a társaság ismerősei közül távollevő Lajosok egyikeért koczczintott, mire Ábrányi megjegyezte, hogy ha már a távollevő Lajosokért üritenek poharat, ne felejtsek el Kossuth Lajost sem. E pillanatban megszólalt a vészharang, s az egész társaság ijedten ugrott föl, s e közben valaki azt jegyezte meg: »I me, alig hogy a Kossuth nevének kiejtik, azonnal tüzet kongatnak; az egész társaság az udvarra, onnan az utcára sietett, mialatt a vészharang folyvást kongott, s az egész város ijedt zavarban futott mindenfelé. De sem tüzet, sem füstöt nem látott senki. Végre a vészjelzés megszűnt, s kiderült, hogy egy tulbuzgó asszony okozta a zavart, s a harangozó ok nélkül lármaztatta föl a várost. Egy negyed óra múlva a fölzavart társaság ismét együtt ült, s Ábrányi Kornél a megszokadt fonalat következőleg vette föl: »Igaz, hogy mi-helyt Kossuth neve fölemlítetett, rögtön félre-verték a harangot; de az is igaz, hogy ok nélkül verték félre, s az egész csak vaklárma volt. És ez az eset azért érdekes, mert nem-

csak az apátfalvi harangozó eszelecszik így, hanem néha a bécsi István-torony örén is megesik, hogy tüzet kongat, mikor a Kossuth nevet hallja, — pedig az is ok nélkül lármaztatta föl a világot. S csak az a kár, hogy a bécsi harangozót nem szidják le a felültetésért, mint az apátfalvi harangozót, hanem néha még meg is dicsérik.«

* **Az iskolai év kezdetével** ma reggel nyolcz óraker istenítisztelet tartatott a nagy templomban. Sok ezer gyermek gyűlt össze ott. Leányok, fiuk megtöltötték a padokat s ünnepélyes arcczal várták az istenítiszteletet. Alkalmi imát Némethy Lajos ev. ref. lelkész tartott.

* **Hirdetési levelek és táviratok.** Hogy a hirdetésekre mennyi minden alkalmat törekszenek már felhasználni, Magyarországon is tölön sok példát láthatunk. — Utóbbi időben e téren a levelezőlapokon nyitott helyet a keresk. miniszter tudvalevőleg hirdetésekre, egy krajczárért advan az ily levelezőlapokon a tért. Ezek a levelezési lapok azonban nem nagy kelendőseknek örvendenek. Újabb Majorfi Béla bpesti kereskedő új ajánlattal lepte meg a keresk. miniszteriumot. Arra kért ugyanis engedélyt, hogy ő a két krajczárós levelezési lapok hátán egy centiméternyi területen magán hirdetéseket közöljön, a zárt levelezőlapoknak pedig, nem különben a távirati úrlapoknak amugy is használatlanul maradó hátsó lapját foglalja el hirdetésekkel. — Ennek fejében ajánlotta, hogy a Magyarország egész területén szükséges és igényelhető távirati blankettákat és levelezési lapokat ingyen állíttatja elő a miniszterium rendelkezésére. — Ajánlatát a vállalkozó megküldte az összes kereskedelmi és iparkamaráknak, hogy pártoló véleményt terjesszenek fel a miniszteriumhoz. Baross miniszter azonban (daczára uehány kamara pártoló feliratának) nem fogadta el az ajánlatot, mint-hogy nem tartotta méltányosnak, hogy az ily módon való hirdetés egy vállalkozó monopoliuma legyen, ellenben kijelentette, hogy a már forgalomba bocsátott hirdetési levelezési lapok mintájára a hirdetési gyűjtés meg van engedve.

* **Magyar egylet.** A Budapesten létesítendő »Magyar Egylet« előkészítő bizottságához még egyre tömegesen érkeznek a levelek, melyekben gyűjtőíveket kérnek. Hogy a belépés mindenkire nézve megkönnyítve legyen, az előkészítő bizottság köztudomásra hozza, hogy egyszerű levelező lapon is lehet jelentkezni. A belépési nyilatkozat a polgári állás és lakás kitétele mellett a »Magyar Egylet« előkészítő bizottságához (Budapest, N.-korona-utca 23. sz.) czimzendő. A tagdíj csak is az egylet megalakulása után fizetendő. — Miután pedig sokan már most beküldik tagdíjajukat, figyelmeztetésül közli a bizottság, hogy azokat el nem fogadja. A taggyűjtő íveket szeptember hó 15-ig okvetlenül be kell küldeni. A tagok száma olyan rohamosan gyarapszik, hogy már is minden várakozást felülmúló arányokat öltött. Nagyon örvendetes a nők érdeklődése is, akiknek neveit szintén tömegesen találjuk az aláírási íveken.

* **Betörési kísérlet.** Vasárnap éjjel a Felső- és Alsó-Józsa közt fekvő u. n. »rózsás« csapszékbe beakartak törni. Az ajtókat és ablakokat már fessegették, midőn a kocsmáros kilőtt az ablakon. Ettől aztán a betörők megriadtak s elszéledtek. A tettesek (Dragota Ignác béresei) már el vannak fogva. Erősen tiltakoznak azon vád ellen, hogy ők betörést akartak volna megkísérteni, de minden körülmény ellenük bizonyít.

* **Betiltott napilap.** A »Független Ujság« czimű bpesti politikai napilap, mely nemrég indult meg Verhovay Gyula szerkesztése alatt, pénteken betiltották. Ez ügyről a következőket írja lapunk tudósítója: Az 1848. évi 18-ik törvényzikk értelmében a politikai napilapok 10.500 frt kaucziót tartoznak letenni s Verhovay Gyula lapja a legutóbbi időközé kauczió felett rendelkezett is, a mennyiben az betáblázott kötelezvények alakjában a fővárosnál kezeltetett. Időközben a betáblázott ingatlanból 6000 s néhány száz frtnyi érték elárvereztetett, minek következtében a polgár-

mester aug. elején felhívta a nevezett lap kiadójt, hogy a hiányzó kaucziót a lap különben beszüntetésének terhe mellett egészítse ki. Verhovay Gyula ennek folytán Csatar Zsigmond képviselő kíséretében a polgármesternél megjelent s az utóbbi felmutatott egy oly értelmű okiratot, a melynek erejénél fogva összes használti birtokait a lap kaucziója gyanánt lekötöni ígérte. De mivel ezen okirat az alaki kellekeknek meg nem felelt s a lekötöni ígert ingatlannak becslevele hozzácsatolva nem volt, a polgármester nem volt azon helyzetben, hogy ezt a kauczió kiegészítése gyanánt elfogadhassa. Ennek folytán a lap beszüntetése iránt hozott határozatot, a mely, miután Verhovay Gyula távollétében neki kézbesíthető nem volt, a szerkesztőség ajtájára kifüggesztetett. Együttal a határozatról és a tett intézkedésről a belügy-miniszterhez jelentés tétetett.

* **Tüzek.** Ismét történt két tüzeset Debreczenben. A köteles-utcai 2789 számú nádas ház ma d. e. 9 óraker kigyuladt. A tűzoltóság kivonult a tüzhöz s ezt hamarosan localizálta. — Az éjjel ismét kigyuladt a darabos-utcai 1084 számú ház, mely a napokban már tüzeset színhelye volt. A tűzoltóság localizálta a tüzet. Mindkét tüzeset okát a holnap megejtendő vizsgálat fogja kideríteni.

* **Drága fidibusz.** Az Európát és Amerikát összekötő kábel 1858-ban készült el. Mikor a munkálatok szerencsés befejezésének híre Londonba eljutott, egy angol lord belépett a táviró hivatalba és sürgönyözni kívánt Ujfundlandba. A táviró tisztnek pedig megmondta, hogy a feleletet megakarja várni. Táviratának tartalma így hangzott: »Küldje el nekem a legerősebb szikrát, a mit csak elő tud állítani és egy perczcel a szikra küldése előtt jelezze a táviróval.« Három óráig várt, míg a kívánt jelzés megérkezett. A lord fölkel, papirtekercset tartott a villamos sodronyhoz, balkezeében pedig egy szivar volt. A szikra lángboritá a papirt s a lord e fidibuszsal meggyujta szivarját. Azután nyugodtan lefizette a 120 font sterling díjat és távozott Alig hallották meg a londoni dandyk ezt, mikor ők is utánozták és tömegesen jelentek meg a táviró hivatalban, hogy tüzet kérjenek ellenlábasaiktól. Azonban a divat csakhamar elenyészett, mert a 120 fontos fidibusz mégis drága volt nekik.

Harpagon hadügyminiszter.

Tulszerény a hadügyminiszter — Elődjétől több is kitelt — Csekély áldozatot kíván csak: Vagy husz millió póthitelt.

Hiszen a derék Bauer báró Egy valóságos Harpagon — Bátran kérhetne kétszer annyit, Megszavaznák azt is vakon.

Skiz.

* **Az iparos iskolában** a beiratások szeptember 4-én kezdődnek a következő rendben: 4-én Hatvan-Péterfia-utca, 8-án Czegléd-Csapó-utca, 11-én Piac-Varga-utczabeli iparos tanulók. Azok, kik a mult iskolai évben már jártak iskolába, szeptember 4-én jelenjenek meg ugyanazon tanítási teremben, ahova eddig jártak. Dóczy Gedeon, ip. isk. igazgató.

* Apróságok.

Ur: Maga mégis koldul: hiszen amint hallottam, szép örökséghez jutott! Koldus: Ugy van! De hát azért már henyéljek!?

— Ugy-e megígérted, mikor elmentél, hogy vigyáznai fogsz magadra, s megint megfedkezted a fogadásodról?

— Dehogy felejtkeztem, minden pohár bor után mondtam én: »János, János, mit ígértél a feleségednek?« de hát lehet is olyankor Jánossal okosan beszélni!

G y e r m e k v é l e m é n y.

Anyá (komolyan): »Nem tudod, hogy Salamon király az mondta: »Ki a botot kiméli, elrontja gyermekét.« — Gyermek: »De ezt már csak felnőt korában mondta Salamon!«

F é l r e é r t é s.

Kereskedő: Micsoda lárma az már megint?

Könyvvivő: Ah, az új tanonc! Mondom neki, hozza le azt az ócska skatulyát onnan fölülről az ablaktól, és lehozza nekem az öreg kisasszonyt.

— Te Bumi, hát eltűröd te azt, hogy téged egy dzsentri megsértsen?

— Hagyd el, borzasztó elégtételt veszek magamnak, az ő nevére fogom magyarosítani a nevemet.

— Csak képzeld, kezes vagyok egy váltón s az elfogadó ma azt üzenete nekem, hogy csak úgy fog aláírni, ha törlesztek. Mit szól ehhez?

— Mit szölok? Zseniális gondolat, jövőre magam is azt fogom cselekedni.

— Miből lehet egy házasulandónak előre megtudni, hogy leendő anyósa milyen lesz?

— Erre nézve csak egy szabály létezik: mindig a leendő após helyzetét dönti el a kérdést: ha az após papucs alatt nyög, akkor az anyós rendszerint iszonyu, de ha az após viseli a kalapot, akkor a vő még remélhet.

* **Méreg nélküli légyipapros.** Vegyünk porrá tört fekete borsot és keverjük össze sziruppal egy habarccsá, melyet papirosra még jól föl lehet kenni és egy széles ecsettel itassuk be ezen anyagot itatós papirosba és kész a légyipapros. A szirupot czukoroldattal is helyettesíthetjük. Használat előtt a papiros meg kell nedvesítenünk.

* **Hálanyilatkozat.** Mindazon rokonnaink, jó barátaink és ismerőseink, kik édes jó anyánk, öz. Beke Istvánné szül. Bekő Johanna végtisztességtétele alkalmával, véghetetlen fájdalomokat megjelenésökkel enyhítették, fogadják a gyászoló család köszönetét.

— **Iroda áthelyezés.** Kovács Gábor ügyvéd irodáját az Áron féle házból a Tisza háza — (törvényszéki épület) tette át.

Horvát garázdálkodások.

Az Uzelác-ügy alkalmából nagyon érdekes dolgok derültek ki arra nézve, hogy a horvátok milyen magyarellenes garázdálkodást folytatnak Fiumében.

Azok a fantaszták, a kik Nagy-Horvátországról álmodoznak, megragadnak minden alkalmat, hogy Magyarország ellen érzett gyűlöletüknek kifejezést adjanak és szívet nélkül bujtogatják a zalsóbb néposztályokat. Még a katonaságot is.

Be van bizonyítva, hogy a horvátok egész rendszeresen készítettek elő a király látogatása alkalmából a tüntetéseket.

A fáklás-zenénél a rendező-bizottság ötven-ötven emberből álló csoportokba osztotta be a fáklahordókat és úgy tervezte a dolgot, hogy a király erkélye előtt az a csoport álljon meg, amely a város notabilitásából volt összeállítva. A horvátok is tudták ezt és annyira toladtak a fáklásmenetnél, hogy — minden terv ellenére az ő csoportjuk kerüljön a király balkonja alá. Akkor aztán megkezdődött a dühös zsvivózás, tuharsogva a távolabb állók eljelezését.

És a cél csak ez volt: a király ne halljon eljen kiáltásokat, hanem csak zsvivókat.

Bármerre ment is a király, a horvátok mindenütt kocsija köré toladtak és egészen közelről zsvivóztak, a mivel olybá akarták feltüntetni Fiumét, mintha annak lakosságátulnyomó többségben horvátokból állana.

Ezekben a bujtogatásokban fő része van a Csitaonicsa nevű horvát klubnak, melynek balkonjáról a király látogatásának idejében székeket dobáltak le az eljenző fiúmeiekre. Nyílt titok, hogy a Fiume tőzsomszedságában, Sussákon lakó horvát diákokat ez a klub látja el pénzzel, hogy izgassanak, bujtogassanak a magyarok ellen.

A Jellasics-ezredbeli katonák, a kik mind horvátok, rendszeren ott iszogatnak Sussákon a horvát diákokkal, a kik aztán nagy előadásokat tartanak nekik a magyarok zsarnokságáról, a horvát önállóságról.

— Látjátok. — mondogatják a bakáknak, — ti is horvátok vagytok, mi is azok vagyunk. Nekünk testvéreknek kell lennünk, együtt kell állást foglalnunk a fiúmeiek ellen, a mi legnagyobb ellenségeink ellen!

És ha ezek a bakák, a kik teleszedték magukat horvát eszmékkel és — borral, aztán átmennek Sussákról Fiuméba, a hallottak hatása alatt botrányokat provokálnak, úgy hogy a katonai verekedések nagyon mindennapi dolgok Fiumében.

Tudvalevő, hogy az egész Uzelác- affaire is csak a bakák garázdálkodásából támadt.

A katonák ugyanis pénzt és szivarokat kaptak, hogy tüntessenek a magyarok ellen. Néhány ilyen katona, vannak köztük altisztek is, a kiket a bizottság kihallgatott, kompromittáló valómást tett a horvát klub néhány tekintélyes tagja ellen. A bakáknak jutott az a föladat, hogy kiáltozzák: »Éljen a mi horvát Fiuménk!« és hogy a horvát polgároknak legyenek segítségükre, ha a magyarok vissza akarják szorítani őket a király kocsijától.

Nem hiába óhajtják tehát a magyarérmelmű fiúmei polgárok, hogy a Jellasics-ezredbeli katonákat helyezték át máshová és hozzanak helyükbe olyan katonákat, a kik horvát részről nem befolyásolhatók.

Irodalom és művészet.

* **Lemondás.** Blaha Lujza asszonyt nem fogjuk többé látni a »Suhancz«, »Bocaccio« és »Kassai diák« czimzerepeiben. Lemondott róluk, valamint általában minden tricot-szerepről. Főképen csak a népszínművek bokorugró szoknyáiban kíván szerepelni. Azokban ugyanis eléggé kifejtetheti egész színvonalát eredetiségét és páratlan szeretetreméltóságát.

TÖRVÉNYSZÉK

— **Az új birói ügyviteli szabályzat.** Az igazságügyminiszter az új birói ügyviteli szabályok kiadása tárgyában a következő rendeletet bocsátotta ki:

Az 1890. XXV. t.-cz. alapján felállított és az eddig fennállott kir. ítélőtáblák szervezete s hatásköre közötti különbség és e különbségnek az egész birói szervezetre való kihatása, nemkülönben a birói szervezetnek az 1891. XVII. t.-czikk által történt módosítása szükségessé teszi azt, hogy a birói ügyviteli szabályok a megváltozott viszonyoknak megfelelően módosítsanak és kiegészítsenek.

Ennélfogva az 1890. XXV. t.-cz. 27. és 29. és az 1891. XVII. t.-cz. 12., 58., 70. és 71. §-aiban nyert fölhatalmazás alapján rendelem:

I. Az 1874. évi október 15-én 3436. sz. alatt kelt rendelettel közzétett birói ügyviteli szabályok és az e szabályok módosítása és kiegészítése tárgyában 1881. évi november hó 1-én 3274. sz. a. kiadott igazságügyminiszteri rendelet 1891. évi szeptember hó 15-én hatályon kívül helyeztetnek és ezen napon az ezenel megállapított birói ügyviteli szabályok lépnek hatályba.

II. Azok a külön rendeletek, melyek az I. pont szerinti hatályon kívül helyezett birói ügyviteli szabályokra és rendeletre vonatkozólag adattak ki, annyiban maradnak érvényben, a mennyiben az ezennel megállapított birói ügyviteli szabályokban, mint érvényben levők, tüzetesen felemlítettnek.

Kelt Budapesten, 1891. évi aug. 19-én.

Szilágyi Dezső, sk.

CSARNOK.

AZ ESKÜVŐ.

— Elbeszélés. —

Irtá: **Amor.**

(Folytatás.)

Tehát gyorsan kell tenni, — gondolá — minden elröppenő percz távolabb veti az óhajtott zsákmánytól. A lehetőséggel megegyeztetetnek tartotta, hogy rendőrei a törvény ne-

vében a lakadalmas háznál zavart idéznek elő. A zavarban szétiramló nászvendégek közül Clemo jól begyakorlott, bátor emberei a menyasszonyokhoz, még a védő vőlegények élete árán is, hozzá juthatnak s reggelre minden csendes lesz. A nászéji zavargást könnyű lesz politikai színezetű államellenes törekvésekkel indokolni. Ezért a hatóság a rendőrkapitánynak még elismerést fog szavazni.

Ily gondolatokkal terhelve állott meg Liverpooli köztisztvisletben tartott bünbarátja, Clemo páter ajtaja előtt.

— Minő sirbolti mély csend! — gondolá — máskor itt mozgás, vidám élet, jövés-menés, zaj uralkodott. A barát lakszobájából az alkony felhomálya ásitott, az ajtó tárva-nyitva volt. A kocsizörgésre máskor Clemo atya lázas sietséggel törtetett az érkező vendég elé. S most? Egy lélek sem jön. Mi dolog ez?

Némi megdöbbenés után belépett a nyitva álló sötét terembe. Alig tón néhány lépést, egy fekete kemény tömegben botlanak meg lábai úgy, hogy csaknem keresztülbukott rajta.

— Hé, bérkocsis! hozza be a kocsilámpát! — kiáltá. S a mint világossághoz jutott, ámulva látta a szőnyegen heverni reverendissime Clemo éktelenül megcsönkített hulláját.

— Itt borzasztó gyilkosság ment véghez, — mondá a bérkocsishoz — ön lesz majd a hivatalos tanu. Nézze meg öltönye zsebeit, nem hagytak-e a haramiák nála valamely értékes tárgyat.

A bérkocsis megnézte, szigoruan megvizsgálta a kapitány előtt a barát zsebeit. Azokban bizony nem volt egyéb, csak egy lepecsételt level Monpestó asszonyságnak czimezve.

— E levelet, monda Liverpooli, czimzettnek azonnal kézbesíteni kell! De az egész plebánia s zárda környékén nem talált oly élő lelket, kire a levél kézbesítését bízhatta volna, rendőrnek a város e külső szélén hirehamva sem volt.

— Vissza a rendőri palotába! — parancsolá a kapitány. Parancsa teljesült, csakhogy sok idő ment kárba az alatt.

Azonnal összehívatta közegeit s a gyilkosok nyomozása végett a szélrózsa minden irányában szétküldé. A levelet pedig egyik rendőr-tisztnek azon meghagyással adta át, hogy haladéktalanul vigye a jerikói lakadalmas házhoz s czimzettnek, mint a lak urnójének azonnal kézbesítse, aztán vegye fel a gyilkosság helyszínén a vizsgálati jegyzőkönyvet s a körülményekről bekövetkezőt eseményekről még ez éj folyamán jelentést tegyen.

Liverpóli megbánta, hogy a levelet fel nem bontá s el nem olvasta, mely a törvény értelmében ily eseteknél nem hivatali visszavétel. Legalább megtudta volna a ravasz Clemo törekvését s gondolkodás-módját. De már késő volt! Nem maradt tehát egyéb hátra, mint az ismeretlen, de gyanított tetteseket hivatalból és erélyesen nyomozni.

A Monpestó-palotában a nászvendégség még javában folyt. Az egyházi rendet képviselő hivatalos szerzetesek, hogy a világi elem-től kevésbé tartózkodjanak, külön étterembe kíváncsoltak, hol a lakoma nagyszerűsége miatt kipirult arcukról sugárzott a jó kedv. A pompás bordói beszédre nyitotta ajkukat s ékes pohárköszöntőkben fejezték ki üdvívánataikat a nap hőseinek boldogságához. Voltak azonban köztük, kik az eretnek szertartásban részvételt kötelességszerűleg kárhoztatták, de a jó lakomát mégis szívesen költötték el.

Midőn a barátok legkiválóbban mérlegelnek az igaz kath. keresztény és eretnek protestáns hitéletet, az egész palotában mint vilámütés terjed el Clemo atya meggyilkolásának hire, kinek Monpestóhoz intézett, lepecsételt levelét egy elsőrangú rendőr illetőnek már kézbesítette.

Nagy lett a kíváncsiság, mindenki szeretne tudni a baleset körülményeit, de a rendőr-tiszt bővebb felvilágosítással nem szolgálhatott. A nagymamát mélyen megrendítette e szomorú és rémületes hír. Azonban elég erővel bírta a levelet felbontani s átolvadni.

— Hála Istennek s a boldogságos szűznek, hogy e levél nem az esküvő előtt jutott kezembe! Most már értem, miért történt a kisebb nővér esküvője a nagyobbé előtt. Ha e szerencsétlen levelet annak idején kapom, most bizonyára nem ülünk a nászlakománál, mert az esküvőt minden erőmmel meggátoltam, megsemmisítettem volna.

Oda adta Domborádnak és Gáthegyinek a levelet olvasás végett.

A gróf tehát kötelességszerűen tartotta most az öreg asszonyt megnyugtanni s tudomására hozni, hogy a levélnek nem lett volna hatása a kettős nászra nézve, csak annyi, hogy előbb Kamilla lépett volna az oltár elé s fölfedezte korábbi ismeretségeket s hangsúlyozta a magyar főnemes becsületszávanak szigorú beváltását.

A gyilkosság híre megzavarta a vendégsereget. A szerzetesek azonnal készülődtek s nem sokára elhagyák a palotát, hogy a szerencsétlen Clemo atya hullójáról a rend méltóságához képest mielőbb gondoskodjanak.

A boldog nővérek látván nagymamájok buskomorra vált kedélyhangulatát, szeretettel kérték, hogy térjen nyugalomra.

— Rám nézve még jótékony most ezen zaj, — mondá leverten — mert a magános csendben rémes látományaim bizonyára csak gyötrenének s nyugtalanítanak!

A többi nászvendégek is érezték, hogy az egész vigalom a rémületes hír nyomása alatt vonzerejét veszíté, egymás után bucsuzgattak el. A hintók gyors gördülése hirdeté a távozókat egymásutánját. Végre hajnal felé minden csendes lett, a zene elnémult, a dísz-csillárok kialudtak, csak a beteg nagymama ágya fölött világolt az éjjeli lámpa, hol felváltva töltötte az éj hátralevő részét a két tisztelő és szerető unoka.

Igen, a hajdani Hiphopp Terka, özvegy Monpestóné a rémes hír vétele után azonnal elveszté izmainak acél ruganyosságát, támlás székén majd összeroskadt, csak a vendégek iránt való tekintettel erőltette magát a tovább maradásra.

Komoly betegség vett rajta hirtelen erőt, alig várta, hogy lefekessék. Szüntelen lázas, izgatott álomképei voltak. A Clemoval töltött kedélyes percek emléke egymásután jelent meg lecsukódott szemei előtt, sorban, szép rendben egymás után, a mint azok a valóságban lefolytak. Látta a barát haragos arcát, midőn őt az egyházból kirekesztéssel fenyegette; látta a gyilkosok által eltorzított véres hullát. Érzé, hogy nem képes mozdulni, még szemeit felnyitni sem. Minden tagja lángolt, égett... pokoli hőség vette körül. E rendkívüli lázban azt hitte, hogy beszél s parancsol unokáinak s a cselédeknek, de egy hang sem röpített el sárgás-kék ajkain. Nagy reggel lett, mire az orvos megérkezett, ki a betegséget idegláznak találta s az ifjú hölgyeket eltiltotta a közeledéstől.

— Tapasztalt és edzett ápolónőket kell alkalmazni, — mondá az orvos — huszonnégy óra alatt úgy is ellángol élete.

Ezt hallá és érté a beteg, de nem vala képes hangot adni kínos érzelmeinek.

A nász után harmadnapra csakugyan gyász következett, mert az öreg Monpestóné utolsóát lehelte.

Clema páterrel egy napon, talán ugyanazon órában helyezték a sírba.

Liverpóli hasztalaa feszítette meg minden rendőri nyomozó erejét, a gyilkosokat föl nem találhatta, hihetőleg a barát kincseivel Olaszországba menekültek s az ujabban fölmerülő, rendőrségre tartozó események a régít feledésbe ejték.

Temetés után Domborád és Gáthegyi imádott hölgyeik vagyoni ügyeit rendbehozva, a kedves magyar hazába költöztek.

A Domborád grófi család örömmel ölelte keblére a bájos Kamillát, míg a komolylyá vált Rezeda Gáthegyi nemesi birtokán igen sokszor kedélyes társasköröknek volt az éltető lelke.

Mindkét család feszült figyelemmel olvasta a francia-porosz háború részletes eseményeit s Páris ostroma alkalmával a szép jérikói kastély és park elpusztulását fájdalmasan megsíratta.

(Vége.)

Közgazdaság.

Az üres hordók kénezése helyes pinczekezelés mellett a hordó kiürítése után azonnal elrendelendő; de elengedhetetlen ez akkor is, mielőtt mustot szűrünk belé. Kénezés előtt a lefektetett hordót forró vízzel erősen öblítsük ki; — esetleg, ha hozzá férhetünk, cizrokkefével tisztogattassuk ki és azután tegyük ki a napra, hogy kiszáradhasson. A mint a hordó kiszáradt, lehetőleg tiszta rudkénnel kénezzük ki a hordót oly módon, hogy azt összetörve egy dróton álló kanálba tesszük, meggyújtjuk és a drótot a dugóval megerősítve a hordót légmentesen elzárjuk. A kén a hordóban addig fog égni, míg benne éleny lesz, erre a művelet véget ér és az átmelegedett levegő kiterjevén, a kénsavat is magával fogja ragadni a fa porusaiba, honnét a bor megromlását előidéző szervezeteket kipusztítja. Arra, hogy az olvadó kén le ne csepegjen és a dngó jól legyen verve, különösen ügyelni kell, mert különben célunkat el nem érjük. Némely hordóban, hogy ha a donga belső falánál olyan mikroorganizmusok telepednek le melyek a hordóban lévő légenyt felhasználják: a kén nem akar égni. Ilyen esetben nem tehetünk mást, mint a hordót szétlútni és alaposan kicsutakolni és azután ismét összeabroncsolva, ki kénezeni. Helyesen vezetett pincze-gazdaságban az üres hordókat minden 3-4 hétkben ki kell egyszer kénezeni. Új töltés előtt a dugót kivesszük és ha kénszagot érzünk rajta, a hordó alkalmas a must vagy a bor fölvételére, csak hogy ez utóbbi esetben annak kiöblítéséről szagalanításáról és kiszárasztásáról is kell gondoskodnunk.

A cognac készítése. csak akkor fizeti ki magát — de ebben azután kitünően jövedelmez — ha a cognac-gyártásra megfelelő minőségű bort használunk és ha a desztilláló készülék a mai kor követelményeinek megfelel. A homoki- és más könnyebb borok cognac-gyártására nagyon ajánlatosak, habár van közöttük olyan természetű is, mely elavult készülékben jó anyagot nem szolgáltat, míg ellenben megfelelő szerkezet mellett semmi kívánni valót sem hagyva fönn. Némelyeknél ugyanis a desztillálás elején és végén képződött cognacnak rossz mellékíze van és így külön fogandó föl, míg a középső folyás megfelelő minőségű. Az elő- és utófolyást természetesen nem hagyjuk kárba veszni, hanem az újonnan főzendő bor közé keverjük és így mellékízétől tökéletesen megszabadítjuk. Sok borból e szerint csak akkor lehet jó cognacot

párolni, ha a desztilláló készülék az anyag részletekre oszlását és elkülönítését lehetővé teszi. Erre a célra legalkalmasabbak a legegyszerűbb készülékek, miért is Charente-ban, a cognac-gyártás hazájában, a komplikáltabb, megszakadás nélkül működő készülékeket csak a nyers szesz gyártására használják. Mondanunk sem kell, hogy ezen egyszerű szerkezet megtartása mellett e készülékek sok aprólékos változást szenvedtek, melyek lehetségesé teszik a párolt anyag minőség szerinti elkülönítését és azért a gyorsabb munkának is helytadnak. Charente-ban mindaddig páratlanul működő és igen egyszerű készülékek működnek s ennek dacára is ottan készül a legízletesebb cognac. Ezek alapján cognac-gyártására legjobban ajánlhatjuk a charente-i desztilláló készüléket, mely alacsony és magasfokú anyagot gyárt és e mellett olcsóságával tűnik ki.

A peronospora vitikola. Az olasz földművelési miniszter valamennyi gazdasági egyesület, társulat és iskola figyelmét körrendeletben hívja föl arra a körülményre, hogy a peronospora nemcsak a szőlőleveleket és a termést támadja meg, hanem, mint a tavalyi római tudományos kísérletek kétségtelenné tették, magát a szőlő virágját is tönkre teszi; ép azért szükségesnek tartja, hogy e körülményre a szőlőtermelők figyelme rátereltesék és egyúttal azzal a tanácsal szolgál, hogy a védekezést már akkor megkezdjék, ha célt érni akarnak, midőn a szőlő hajtásai alig egy pár czm.-esek. Védekezési anyagul, mint legjobbat a rézgálicz mészsoldatot ajánlja minél gyakrabban alkalmazva, úgy, hogy a védekezés a szőlőnövény tavaszi rohamos fejlődésével lépést tartson, úgy, hogy a mint a szőlőnövény kifejlődött, egyszersmind a végőoldattal be is fecskendeztessek.

Kőbányai sertesület

A serteskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 29.

a) Hizott sertes árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronként 300-400 klgon felüli sulyban) ————. 2) Öreg közép (páronként 300-400 klg-sulyban) ————. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) 48.50-49.50 4. Fialat közép (páronként 251-320 klg, sulyban 50.—51.— 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgmig terjedő sulyban) 51.—52.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) ————. 7. Közép (páronként 220-280 klg, sulyban) ————. 8. Könnyű (páronként 220 klgmig terjedő sulyban) 50.—51.— III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 klgon felüli sulyban, 49.—49.50— 10. Közép (páronként 220-260 klg, sulyban) 49.—50.— 11. Könnyű (páronként 220 klgmig terjedő sulyban) 50.—50.50— Sertes létszám: Aug. 2 napján volt készlet 141,822 darab. A hizott sertes üzletirányzata: változatlan. — Hivatalni való sertes ————, malacz (4-11 hónapos korban) felhajtott 1912 drb.

Budapesti gabonatársaság. Augusztus 31-én. Buza őszre 10.35 pénz, 10.37 áru. Tengeri 1891. jul.—aug. 6.40 pénz, 6.42 áru. Zab őszre 5.84 pénz, 5.86 áru. — Káposztarepce aug.—szept. 14.65 pénz, 15.75 áru.

Tüzálló anyagok. A vasutak és gőzgépek terjedésével mindenki ki van téve a tűzveszély lehetőségének. Alkalmoszerű lehet és mindenki által üdvözölve olyan szer, melynek segítségével bárki gyorsan változtathatja át tűzveszélyes anyagait tűzmentessé. Ime egy kipróbált keverék, melylyel, föltalálójá, Abel Chartin megnyerte a Societé d'encouragement á l'Industrie kitűzött pályadíját: Vegyünk 15 sulyrész szalmiákat (ammonia prima liquida.) 6 borsavat (acidum boracium) és 3 sulyrész tiszta boraxot, keverjük föl ezen anyagokat 100 rész vízben és forraljuk föl az egészet, 15-20 percig tartva a forrponton. Ezen szer

literje 70 krba kerül. Vele durva szöveteket, zsup- és gyékény-, valamint nádtetőt lehet a tűz ellen megóvni. Papirosnak tűzállóvá tételére vegyünk 8 súlyrész kénsavas ammoniakot, 6 súlyrész borsavat és 2 súlyrész boraxot 100 súlyrész vízre. Ezen keveréket nem szabad fölforralni; elég, ha 59 fok Celsius hőig fölmelegítjük. Ára 1 liternek körülbelül 60 kr lesz.

Az aranka irtása egy nagy terjedelmű uradalomban következő módon van gyakorolva: Vasárnaponként a felügyelő néhány, egymástól 2—3 lépésnyire haladó munkással, kik kezükben egy csomó vesszőt vagy nádat tartanak, a hereföldre megy és a hol az arankát megpillantják — bármily kis hely legyen is az — egy vesszővel vagy nádszállal megjelölik. A megjelölt helyeken másnap a földet 5—6 cm. mélyen lekaparják és az arankával együtt, egy külön erre a célra szolgáló helyen mélyen elássák. Ha ezt a munkát figyelemmel végeztük el, ugyanazon a helyen ritkán kell az arankairtást megismételni. A vasárnaponkénti átvizsgálást szeptemberig egyetlen-egyszer se mulasztjuk el. Az arankás helyeken a gyökereket inkább mélyen irtjuk ki, mint fölületesen, mert a luczerna a következő esztendőben így is, úgy is kihajt, a löhere pedig, ha ki sem hajt, mégis több termést fog adni az aranka után, mint ha ezt elmulasztva elterjedését meg nem akadályozhattuk volna.

A debreczen-füzesabonyi vasút menetrendje.
Érvényes a megnyitás napjától.

Debreczen-F.-Abony									
54.									
Vegyes vonat		Vegyes vonat		Vegyes vonat		Vegyes vonat		Vegyes vonat	
I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.
7:00	8:30	ind.	Budapest	érk.	6:20	1:55			
4:26	4:37	ind.	Debreczen	érk.	4:54	8:27			
4:37	4:44	•	Debr. vásártér	ind.	4:45	8:18			
5:07	5:14	•	Maes	•	4:16	7:50			
5:17	5:24	•	Nagyhat	•	4:05	7:39			
5:32	5:39	•	Balmaz-Ujváros	•	3:40	7:16			
6:40	6:37	•	Hortobágy	•	2:51	6:27			
7:18	7:15	érk.	Ohat-Köcs	érk.	1:42	5:50			
9:38	4:00	érk.	Polgár	55.	ind.	12:15	4:00		
12:15	4:00	ind.	Polgár	55.	érk.	4:03			
7:46	2:17	ind.	Ohat-Köcs	ind.	2:07	7:52			
8:01	2:32	•	Egyek	•	1:28	7:38			
8:12	2:43	•	Tóhat	•	1:17	7:27			
8:40	2:59	•	Tisza-Füred	•	1:02	7:12			
9:20	3:38	•	Poroszló	•	12:35	6:45			
9:41	3:59	•	Kötököz	•	12:01	6:11			
9:55	4:13	•	Eger-Parmos	•	11:49	5:59			
10:10	4:26	•	Mező-Tárkány	•	11:37	5:47			
10:26	4:42	érk.	Füzes-Abony	érk.	11:20	5:30			
1:40	9:20	érk.	Budapest	ind.	7:25	2:20			

OHAT-KÖCS.									
55.									
Vegyes vonat		Vegyes vonat		Vegyes vonat		Vegyes vonat		Vegyes vonat	
I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.
8:05	2:30	ind.	Ohat-Köcs	érk.	5:35	1:50			
8:30	2:55	•	Csege	ind.	5:12	1:27			
8:45	3:10	•	Cserepes	•	4:54	1:09			
9:03	3:28	•	Szt.-Margitta	•	4:38	12:53			
9:21	3:46	•	Folyás	•	4:18	12:38			
9:38	4:03	é.k.	Polgár	•	4:00	12:15			

Megjegyzések. Az állomások neveitől balra fekvő menet idők felülről lefele, a jobbra fekvő menetidők pedig alulról felfelé olvasandók. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő a percek aláhúzásával van megjelölve.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

Nápatint érkeznek raktára
szébbnél-szebb **ujdonságok** a közlegő öszi időnyre u. m.:
DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK
keskeny zsinór- és tollidiszék fekete divatelmék
SZINES SELYMEK
mosó velezek,
Téli Himalaya kendők.
Különös szép választékban:
SZŐNYEGEK
BUTORSZÖVET, FÜGGÖNYÖK
ágyas asztalterítők
melyeket igen olcsón és szabott árakon ajánlunk a n. é. vevő közönségnek.
SZABÓ LAJOS FIAI
401 Debreczen, Rózsater.

KILLER EDE
butorraktára Debreczenben, főpiacz.
Ajánlja a legnagyobb választékkal berendezett
BUTOR RAKTÁRÁT
legújabb rajzokkal, szövetmintákkal, s nagyobb megrendeléseknél 150 centiméteres mintákkal is készséggel szolgálók.
Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.
Teljes tisztelettel
Killer Ede.

Orvosi bizonylatok
„MARGIT“
gyógyforrásról
„MAGYAR SELTERS“
Előnyös tulajdonsága valamennyi szikleges vizek között, — vegyi alkotásának szerencsés összetételével kevés szabad szénsav, de azdag, félig kötött szénsav tartalmával.
Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásának találtam a légutak és gyomoralkartartások hurutos bántalmánál. A Seltersi-Radeimi, Vichy- stb. vizektől különbözőbb esetleg több szabad-szénsav tartalmánál fogva s azért vérének lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásaitól kell tartani, a szénsav-dúsabb vizek fölött előnyvel bír.
Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár a Rókus-kórház igazgatója: Kiválóan jó hatásának bizonyult a légző-, emésztő- és vizeleztető szervek hurutos bántalmánál olyannyira, hogy jelenleg rokonalkatu más ásványvíz közhízként alig rendeltem. — esetleg szabad szénsav tartalmánál fogva oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a seltersi-, giesshübli-, gleichenbergi vizeknek használata határozottan káros volna.
Dr. Navratil Imre egyetemi tanár: Torok-, gégé-, légcső- és hörghurutoságban igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával tökon természetű gyomorba volt jelen.
Dr. Poór Imre egyetemi tanár: Gége-, tüdő-, gyomor- vízhólyagbánt. hurutát szén-nyv o. zlatia.
Ez időszertint Európa legelső s leglátogatottabb tudóstegek klimatikus gyógyintézete:
GÖRBERSDORF
a „Margit“-forrás gyógyhatásáról: — Sokoldalú legkedvezőbb eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben a „Margit“-forrás gyógyvizét alkalmazása által a légutak idült hurutos bántalmánál tapasztaltam, hivataly érzem magamat ezen betegek által kevesen fogyasztott és jól tört gyógyvizet a legstúrgósebben ajánlani.
Görbersdorf, 1879. márczius 18. An.
Dr. Rimpler Tódor.
„MARGIT“ borral használva a legegészségesebb ital!
Kizárólagos főraktár **Édeskuty L.**
Ugyiszintén kapható mind a gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.
cs. és kir. és szerb kir. udv. ásványvíz-szállítóvállalat, Budapestben, Erzsébet-tér 8. sz.

A „DEBRECEZENI” NYOMDA RÉSZV. TÁRSASÁG

NYOMDÁJA

(Nagy-uj utca 1702. sz. Konrád-házban)

teljes új berendezéssel,

elvéllal mindennemű nyomtatványokat, u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászjelentések, béli- és lakadalmi meghívókat és tánczrendeket
a legkisebb kivétellen és jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére címzendők.

Uj vállalatunkat, hol északkeleti Magyarország legrégebbi és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECEZENI”,

a szintén elterjedt **„DEBRECEZENI HIRADÓ”** és a **„JOGI HETILAP”** is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába. —
Hirdetések a Debreczen ez. lapban a legjutányosabb árakon közölletnek.

Bírósági nyomtatványok készletben vannak.

Nyomatott a „Debreczen» nyomda részvénytársaság nyomdájában. 1891.